

Odluka:

Revr 218/2017-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Revr 218/2017-2
ECLI broj: ECLI:HR:VSRH:2021:7011
Datum odluke: 27.01.2021
Vrsta odluke: Rješenje
Vrsta predmeta: Građanski - revizija
Odjel: GRAĐANSKI ODJEL
[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Revr 218/2017-2

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Revr 218/2017-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Glušića predsjednika vijeća, dr. sc. Ante Perkušića člana vijeća i suca izvjestitelja, Renate Šantek članice vijeća, Željka Šarića člana vijeća i Željka Pajalića člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja V. Š. iz V. G., OIB: ..., kojeg zastupa punomoćnik K. V., odvjetnik u Z., protiv tuženika H., Z., OIB: ..., kojeg zastupa punomoćnik G. B., odvjetnik u Z., radi nedopuštenosti otkaza i dr., odlučujući o reviziji tuženika protiv presude Županijskog suda u Zagrebu broj Gž R - 1694/15-2 od 18. listopada 2016., kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu broj Pr - 1000/09-50 od 18. svibnja 2015., u sjednici održanoj 27. siječnja 2021.,

riješio je:

Revizija tuženika odbacuje se kao nedopuštena u dijelu kojim pobija drugostupanjsku presudu u odnosu na dio iste presude kojim je potvrđena prvostupanjska presuda po osnovu isplate naknade za prijevoz i troškove školarine (t. IV. i V. izreke prvostupanjske presude).

Prihvaća se revizija tuženika, pa se u dijelu kojim je prihvaćen zahtjev tužitelja u odnosu na nedopuštenost otkaza ugovora o radu, sudski raskid ugovora o radu, naknadu plaće, te u odluci o troškovima postupka, ukida drugostupanjska i prvostupanjska presuda i u ovom dijelu predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

O troškovima postupka u povodu revizije odlučit će se u konačnoj odluci.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom utvrđeno je da je nedopuštena odluka o redovitom otkazu ugovora o radu od 23. veljače 2007. godine s izmjenama i dopunama 6. ožujka 2007. godine, broj 161/09 od 24. travnja 2009. godine, kojom je odbijen zahtjev za zaštitu prava tužitelja (izreka pod t. I. prvostupanjske presude). Određen je dan prestanka radnog odnosa tužitelja kod tuženika s danom 22. travnja 2010., te naloženo tuženiku isplatiti tužitelju na ime naknade štete iznos od 32.339,85 kuna neto s pripadajućom zateznom na ovaj iznos od dana donošenja prvostupanjske presude do isplate (izreka pod t. II. prvostupanjske presude). Tuženik je obavezan isplatiti tužitelju iznos od 162.637,60 kuna s pripadajućom zateznom na ovaj iznos od dospeljeća svake pojedine tražbine kako je to određeno izrekom pod t. III. prvostupanjske presude. Tuženik je obavezan tužitelju isplatiti i iznos od 3.180,00 kuna s pripadajućom zateznom na ovaj iznos od dospeljeća svake pojedine tražbine kako je to određeno izrekom pod t. IV. prvostupanjske presude, te troškove školarine u iznosu od 5.000,00 kuna s pripadajućom zateznom na ovaj iznos od 17. travnja 2009. do isplate, kako je to određeno izrekom pod t. V. prvostupanjske presude. Odlukom o troškovima postupka tuženik je obavezan naknaditi tužitelju 23.375,00 kuna s pripadajućom zateznom kamatom (izreka pod t. VI. prvostupanjske presude). U više traženom po osnovu naknade štete zahtjev tužitelja odbijen je kao neosnovan (izreka pod t. VII. prvostupanjske presude).

Drugostupanjskom presudom djelomičnim prihvaćanjem žalbe tuženika te preinačena prvostupanjska presuda u dijelu pod t. II. izreke za iznos od 32.339,85 kuna s pripadajućom zateznom kamatom, te u dijelu pod t. VI. izreke u odnosu na troškove postupka, na način da je odbijen zahtjev tužitelja za isplatu 32.339,85 kuna s pripadajućom zateznom kamatom, te zahtjev za isplatu troškova postupka u iznosu od 5.968,75 kuna. U preostalom dijelu žalba tuženika odbijena je kao neosnovana i potvrđena prvostupanjska presuda.

Protiv drugostupanjske presude u dijelu kojim je prihvaćen zahtjev tužitelja reviziju je podnio tuženik zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da revizijski sud prihvati reviziju te u ovom dijelu preinači pobijanu presudu shodno navodima iznesenim u reviziji, odnosno da istu ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tužitelj je odgovorio na reviziju uz prijedlog da se odbije kao neosnovana.

Revizija je djelomično osnovana, a djelomično nedopuštena.

Prema odredbi čl. 392.a Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14 - dalje: ZPP), u povodu revizije iz čl. 382. st. 1 ovog Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

Predmet spora je zahtjev tužitelja na utvrđenje nedopuštenosti redovitog otkaza ugovora o radu, sudski raskid, naknadu plaće, isplatu po osnovu naknade za prijevoz na posao i s posla, te troškova školarine.

Između stranaka tijekom postupka nije sporno: - da je između stranaka 23. veljače 2007. sklopljen ugovor o radu, s naknadnim izmjenama i dopunama ovog odgovora 6. ožujka 2007., - da je tuženik 1. travnja 2009. otkazao tužitelju ugovor o radu odlukom o redovitom otkazu zbog skrivljenog ponašanja radnika i to iz razloga: „blokiranja provedbe odobrenih projekata M., nanošenja veće materijalne štete tuženiku, traženja provizije za isplatu otpremnine bivšeg tajnika tuženika, odnosno uključenja svoje provizije u isplatu te otpremnine, podizanja četiri kaznene prijave i uhićenja prilikom počinjenja kaznenog djela primanja mita, nesavjesnog, destruktivnog i štetnog ponašanja tijekom rada kod tuženika i nanošenja stvarne i moralne štete radi činjenja onog što je bio dužan učiniti na položaju tajnika tuženika.“

Nižestupanjski sudovi prihvatili su zahtjev tužitelja po osnovu nedopuštenosti otkaza cijeneći da tuženik nije dokazao da bi prije otkaza pružio mogućnost iznošenja obrane tužitelju, te da je odluka o otkazu bila preuranjena obzirom na relevantne činjenice jer je tek kasnije utvrđeno da tužitelj nije odgovoran za ono što mu se stavlja na teret. Pri tom nižestupanjski sudovi prava i obveze stranaka sagledavaju prema odredbama Statuta tuženika prema kojima tajnika saveza imenuje, bira i određuje upravni odbor tuženika.

Međutim, u konkretnom slučaju između stranaka je sklopljen ugovor o radu kojim su određena prava i obveze stranaka

iz zasnovanog radnog odnosa, pa radnopravni status tužitelja, uključujući i pretpostavke zakonito provedenog i dopuštenog otkaza valja sagledavati prema odredbama Zakona o radu ("Narodne novine", broj 38/95, 17/01, 82/01, 114/03, 142/03, 30/04, 149/09 i 61/11 - u daljnjem tekstu: ZR). Riječ je o otkazu uvjetovanom skrivljenim ponašanjem radnika u smislu odredbe čl. 106. st. 1. t. 3. ZR-a. Prema ovoj odredbi poslodavac može otkazati ugovor o radu uz propisani ili ugovoreni otkazni rok (redoviti otkaz), ako za to ima opravdani razlog i u slučaju kada radnik krši obveze iz radnog odnosa (otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika). Shodno odredbi čl. 112. st. 1. ZR-a, teret dokazivanja opravdanog razloga za otkaz je na poslodavcu. Otkaz prema ovom osnovu predstavlja specifičnu sankciju radnog prava za neispunjavanje obveza iz ugovora o radu, pa je u slučaju ovog otkaza poslodavac dužan zaposlenika upozoriti na obveze iz radnog odnosa i ukazati mu na mogućnost otkaza u slučaju nastavka kršenja tih obveza, te mu omogućiti da iznese svoju obranu, osim ako postoje okolnosti zbog kojih nije opravdano očekivati od poslodavca da to učini (čl. 110. st. 2. ZR-a).

Kod utvrđivanja činjenice je li tužitelju omogućeno iznošenja obrane, nižestupanjski sudovi razlikuju postupak otkazivanja ugovora o radu od postupka odrješenja od dužnosti tajnika u smislu odredbi Statuta tuženika, te tako zaključuju da u okolnostima kada tužitelj nije bio pozvan na izvanrednu skupštinu tuženika održanu 29. studenog 2008. na kojoj su utvrđene povrede obveza tužitelja iz radnog odnosa, da je tuženik uskratio tužitelju pravo da se očituje o povredama radne obveze koje mu se stavljaju na teret. Međutim, činjenica da radniku nije omogućeno iznošenje obrane ne mora bezuvjetno značiti bitnu povredu odredaba u postupku otkaza ugovora o radu ako postoje okolnosti zbog kojih nije opravdano očekivati od poslodavca da to učini. Riječ je o pretpostavkama u kojima ZR uređuje postupak zakonito provedenog otkaza od strane poslodavca bez obzira na radno mjesto i poslove koje obavlja radnik. Navedene kogentne odredbe ZR-a primjenjuju se i u okolnostima da je Statutom tuženika posebno uređen postupak prethodnog odrješenja od dužnosti tajnika, pa tako i na ocjenu zakonitosti provedenog postupka otkaza ugovora o radu kojeg je tuženik dao tužitelju. Polazeći od pogrešnog pravnog pristupa da je otkaz kojeg je tuženik dao tužitelju nezakonit već zbog činjenice da tužitelj nije bio uredno pozvan na skupštinu tuženika održanu 29. studenog 2008., nižestupanjski sudovi su propustili utvrditi je li u okolnostima konkretnog slučaja na koje se tuženik poziva u svojim razlozima za otkaz bilo opravdano očekivati od tuženika kao poslodavca da to učini kako to nalaže odredba čl. 110. st. 2. ZR-a.

Zbog prethodno navedenog pogrešnog pravnog pristupa nižestupanjski sudovi su propustili utvrditi i činjenicu jesu li u konkretnom slučaju postojali opravdani razlozi za otkaz na koje se tuženik poziva u svojoj odluci o otkazu. Naime, nedopuštenost otkaza utvrđena je samo u odnosu na razloge koji se odnose na kaznene prijave.

Zbog pogrešnog pravnog pristupa u primjeni materijalnog prava navedene odlučne okolnosti u ovoj pravnoj stvari ostale su nepotpuno utvrđene pa ne postoje uvjeti za preinačenje nižestupanjskih presuda (čl. 395. st. 2. ZPP-a). Zbog navedenog je reviziju tuženika trebalo prihvatiti, ukinuti drugostupanjsku i prvostupanjsku presudu u dijelu kojim je prihvaćen zahtjev tužitelja u odnosu na nedopuštenost otkaza ugovora o radu, sudski raskid ugovora o radu, naknadu plaće, te u odluci o troškovima postupka i u tom dijelu predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. U nastavku postupka prvostupanjski sud će raspraviti sva sporna pitanja ukazana ovim rješenjem, a zatim će donijeti novu presudu.

Pobijanom presudom potvrđena je prvostupanjska presuda i u dijelu kojim je prihvaćen zahtjev tužitelja za isplatu po osnovu troškova prijevoza u iznosu od 3.180,00 kuna s pripadajućom zateznom kamatom (izreka pod t. IV. prvostupanjske presude), te po osnovu troškova školarine u iznosu od 5.000,00 kuna s pripadajućom zateznom kamatom (izreka pod t. V. prvostupanjske presude). Budući da vrijednost predmeta spora tog pobijanog dijela drugostupanjske presude ne prelazi vrijednosni kriterij za dopuštenost revizije, a ne radi se o sporu o postojanju ugovora o radu, odnosno prestanku radnog odnosa ili radi utvrđenja postojanja radnog odnosa, niti je riječ o primjeni odredbi čl. 373.a i 373.b ZPP-a, to nisu ispunjene pretpostavke za podnošenje revizije u smislu citirane odredbe čl. 382. st. 1. ZPP-a, pa je temeljem odredbe čl. 392. st. 1. ZPP-a reviziju tuženika u ovom dijelu valjalo odbaciti kao nedopuštenu. Naime, tuženik se u reviziji određeno ne poziva na pretpostavke za reviziju iz odredbe čl. 382. st. 2. ZPP-a.

S obzirom da je ovaj sud ukinuo nižestupanjske presude, o troškovima revizijskog postupka odlučit će prvostupanjski sud u konačnoj odluci (čl. 166. st. 3. ZPP-a).

Zagreb, 27. siječnja 2021.

Predsjednik vijeća
Željko Glušić, v.r.